

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет**

Слово про колегу:

**Тельчарова
Олена
Панасівна**

(до 55-річчя з дня народження)

УДК 37.01 (06)

ББК 74_я5

**С 48 Слово про вченого: Тельчарова Олена Панасівна. –
Бердянськ: БДПУ, 2013 р. –24 с.**

Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. Протокол № 1 від 29.08.2013 р.

У брошурі подано нариси життя і діяльності старшого викладача кафедри дошкільної освіти Інституту соціально-педагогічної та корекційної освіти Тельчарової Олени Панасівни.

Відповідальний за випуск:

Богданов І.Т. – проректор з наукової
роботи БДПУ

Упорядкування та комп'ютерний набір:

Константинова К. І.
Ліпич В. М.

© Бердянський державний
педагогічний університет, 2013

Тельчарова Олена Панасівна

Олена Панасівна народилася 14 вересня 1958 року в селі Троянах Бердянського району Запорізької області. Батьки: Панас Христофорович, Ганна Миколаївна – знані на селі люди. За велику працелюбність і порядність вони здобули пошану серед односельців. Ці якості батьки передали і своїм донькам – Олені та Галині.

З 1965 по 1973 рік Олена Бончева навчалася в троянівській загальноосвітній школі. З першого класу вона була відмінницею. Найулюбленишим її предметом була математика. Олена активно брала участь в олімпіадах з математики серед школярів Бердянського району й неодноразово ставала переможницею. Однак після закінчення восьмого класу Олена вирішила вступити до Запорізького педагогічного училища на спеціальність “Дошкільне виховання”. Перша педагогічна практика дала їй можливість зрозуміти, що вона не помилилася у виборі професії.

Закінчивши в 1976 році училище з червоним дипломом, Олена рік працювала в дошкільному закладі міста Запоріжжя, а потім вирішила продовжити свою освіту на педагогічному факультеті Запорізького державного педагогічного інституту, де готували фахівців дошкільної освіти. Треба зазначити, що на той час лише в чотирьох педагогічних інститутах України готували педагогів цієї спеціальності. Випускники направлялися викладачами в педагогічні училища або керівниками дошкільних закладів. Факультет вважався елітним і конкурс на нього був дуже великим. Вступали кращі із кращих. Олена успішно склала вступні іспити і стала студенткою ЗДПІ.

Навчаючись в інституті, Олена не змінила свій звичці бути відмінницею. Вона активно залучилася до науково-дослідної роботи. Під керівництвом відомого в

Україні науковця в галузі дошкільної освіти, кандидата педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри дошкільної педагогіки К. Й. Щербакової Олена підготувала наукову роботу з проблеми формування у дітей дошкільного віку елементарних математичних уявлень. Ці матеріали лягли в основу дипломної роботи, яку вона блискуче захистила перед державною екзаменаційною комісією.

Крім того, Олена брала активну участь у суспільному житті факультету та інституту. На першому курсі одногрупники обрали її комсоргом, а вже наступного року вона була обрана секретарем комсомольського бюро педагогічного факультету. Отже, завдяки своїм особистісним якостям Олена Бончева стає комсомольським ватажком, студентським лідером. Їй доручали складні й серйозні справи, з якими вона успішно справлялася. Олена вміла не тільки організовувати справу, але й створювати необхідну емоційну атмосферу, надихати студентський колектив на нові досягнення. Під час “третього трудового семестру” її призначали командиром сільсько-господарського загону педагогічного факультету для збирання врожаю на колгоспних полях. Завдяки вмілому керівництву Олени загін посів перше місце в змаганні серед середніх та вищих навчальних закладів Запорізької області. Варто додати, що й на полі вона була першою, показуючи особистим прикладом, як треба працювати. Їй доручили представляти інститут в інтернаціональному будівельному загоні, який працював у Польській народній республіці, і тут наша Олена не підвела свій факультет, інститут. А ще вона з великим задоволенням співала у факультетському хорі. Володимир Пилипович Котляр, який керував хором, стверджує, що “Оленка Бончева була кращою”. Талановита людина – талановита в усьому.

Після закінчення інституту Олена, як одна із кращих випускниць курсу, отримала направлення на роботу до Жовтоводського педагогічного училища Дніпропетровської області. Олена Панасівна викладала дошкільну педагогіку. Її також призначили класним керівником академічної групи. Їй дуже сподобалася професія викладача педагогічного училища. Олена із задоволенням готувалася до занять, розробляла структурно-логічні схеми, проводила виховні години. Хоча вона й сумувала за роботою з дітьми дошкільного віку, але з кожним днем все більше відчувала, що вчити майбутніх вихователів – це не менш цікава й відповідальна справа.

Згодом Олена Панасівна вийшла заміж за хлопця з рідного села. Її чоловік, Олександр, поїхав за нею до Жовтих Вод. Але після народження сина Дмитра молода родина вирішила повернутися на батьківщину й переїхала до м. Бердянська.

За збігом життєвих обставин у 1985 році із Запорізького державного педагогічного (уже) університету до Бердянська був переведений педагогічний факультет, де свого часу навчалася Олена Бончева. То була її доля! Саме в цьому році проректор БДПУ ім. П. Д. Осипенко, а в минулому науковий керівник її дипломної роботи К. Й. Щербакова, дізнавшись, що Олена Панасівна проживає в Бердянську, розшукує її і запрошує на роботу до Бердянського державного педагогічного інституту ім. П. Д. Осипенко.

Олена Панасівна працює на факультеті (інституті) із самого початку “бердянського періоду”. На факультеті вона зустріла багато людей, з якими була добре знайома. Це її викладачі – В. П. Котляр, К. Й. Щербакова, А. Я. Зрожевська; однокурсники, такі ж комсомольські активісти, як і вона – Ю. М. Косенко, Н. А. Кот, О. П. Литвин, Н. Г. Липська.

28 років і 3 місяці працює О. П. Тельчарова на факультеті (інституті). Спочатку вона була обрана за конкурсом асистентом, а потім старшим викладачем кафедри дошкільної педагогіки та психології (дошкільної освіти). Усі ці роки вона викладала дисципліни, які мають ключове значення у фаховій підготовці педагогів дошкільної освіти: “Вступ до спеціальності”, “Дошкільна педагогіка”, “Організація педагогічного процесу у мало-комплектному дитячому садку”. “Підставляючи плече” колегам під час їх навчання в аспірантурі, вона на кілька років бралась викладати “чужі” (та інші) предмети. При цьому Олена Панасівна завжди забезпечувала високий рівень викладання, бо її життєве кредо – усе завжди робити якісно! До речі, у Олени Панасівни на кафедрі одне з кращих навчально-методичних забезпечень. Переїняти її досвід приходять викладачі навіть з інших інститутів.

Олена Панасівна – ідеальний заступник декана (директора) з навчальної роботи. Цю посаду вона обіймає багато років, через різні обставини декілька разів залишала її. Але, як жартують колеги: “Від цього крісла, шановна Олено Панасівно, вам нікуди не дітися!”.

Про таких, як Олена Панасівна, кажуть: “Людина на своєму місці”. Здається, що вона народилася бути заступником директора з навчальної роботи. З яким задоволенням вона складає розклад занять, графіки навчального процесу, готує семестрові звіти! Як світиться її обличчя, коли розпочинається робота над новими навчальними планами. А скільки за ці роки вона розробила різноманітних варіантів цих навчальних планів! Безліч!

Олена Панасівна доклала багато зусиль для впровадження в навчальний процес положень Болонської конвенції, поетапно роз’яснюючи колегам

спочатку переваги кредитно-модульної, а пізніше – кредитно-трансферної системи.

На жаль, через притаманне їй загострене почуття обов'язку, відповідальності перед колективом, Олена Панасівна не завершила практично зроблене дисертаційне дослідження. Вона завжди інтереси факультету ставила вище за власні. Тому, коли треба було призупинити роботу над дисертацією заради чергового навчального плану, підготовки пакету документів, вона робила це не вагаючись, бо це треба було для кафедри, для факультету. Сьогодні їй навіть дорікають за те, що вона свого часу “не захистилась”, забуваючи, що в той час саме вона “захищала” нашу спільну справу...

У стосунках з колегами та студентами проявляються такі якості Олени Панасівни, як вимогливість, принциповість, і, разом з тим, – небайдужість, щирість, готовність прийти на допомогу. Вона завжди вислухає, дасть мудру пораду. За це її поважають і цінують.

У Олени Панасівни прекрасна сім'я: чоловік, з яким вона більше 30 років іде разом по життю, який підтримує і допомагає їй у всьому; діти – син Дмитро та донька Наталя. За прикладом матусі вони також обрали професію педагога. Підростає на радість бабусі її улюблена онука Ксюша, якій вона повсякденно дарує своє добре, щире серце, наповнене теплом, увагою, безмежною любов'ю і щастям.

На планерці в директора Інституту Л. І. Казанцевої

На всі питання в Олени Панасівни є відповіді

Найулюбленіше заняття заступника директора
з навчальної роботи – це, звісно, розклад

Олена Панасівна завжди може покластися
на своїх помічників

Зміна діяльності – найкращий відпочинок.
Бути викладачем – це чудово!

Олена Панасівна завжди знаходить час
для професійного самовдосконалення

Олену Панасівну раді бачити на всіх кафедрах Інституту

Олена Панасівна бере участь у наукових конференціях
та методичних семінарах

І відпочивати Олена Панасівна полюбляє разом
з колегами по Інституту

А ще вона людина з великим почуттям гумору

БІБЛІОГРАФІЯ

1991 рік

1. Тельчарова О. П. Активізація сюжетної гри дошкільників-важливе завдання дитячого садка / Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук. Збірник статей. Вип.11. – М.: Видавництво АПН СРСР, 1991. – С.24.

1996 рік

2. Тельчарова О. П. Проблема активізації гри дошкільників у педагогічній спадщині С. Ф. Русової. / Ідея національної школи у педагогічній спадщині Софії Русової та Степана Сірополка (Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції). – Івано-Франківськ, 1996. – С. 152-153.

3. Тельчарова О. П. До проблеми активізації сюжетної гри дошкільників / Українське дошкільля: проблеми, пошуки, творчі знахідки (Матеріали доповідей міжвузівської науково-практичної конференції). – Умань, 1996. – С. 75-76.

4. Тельчарова О. П. Л. С. Виготський про психологічні засади гри дошкільника / Питання вікової та педагогічної психології у науковому доробку Л. С. Виготського (Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 100 річчю від дня народження Л. С. Виготського), Бердянськ, 1996. – С. 47-49.

1998 рік

5. Тельчарова О. П. Сюжетна гра як засіб мовленнєвого розвитку дітей / Розвиток творчих здібностей дітей засобами мовлення, Київ-Запоріжжя, 1998. – С. 138-145.

6. Тельчарова О. П. Активізація індивідуальної сюжетної гри як умова гуманізації педагогічного процесу в дошкільному закладі / Нові педагогічні технології з проблем гуманізації та демократизації навчально-виховного процесу в освітніх закладах. (Матеріали міжнародної науково-практичної конференції). – Черкаси, 1998. – С. 75-77.

1999 рік

7. Тельчарова О. П. Розвиток пізнавальних здібностей дітей в індивідуальній сюжетній грі / Професійна творчість: проблеми і пошуки. Зб. наук. пр. – Київ-Запоріжжя, 1999. – С. 179-184.

8. Тельчарова О. П. Теорія дитячої гри К. Д. Ушинський та сучасність / Збірка наукових праць БДПІ ім. П. Д. Осипенко / Педагогічні науки / №2, 1999. З. – ВПК “Запоріжжя”. – 1999. – С. 89-94.

2000 рік

9. Тельчарова О. П. Режисерські ігри дошкільників та підготовка вихователів до керівництва ними / Збірник наукових праць БДПІ – Бердянськ, 2000. – № 2. – С. 139-147.

2002 рік

10. Тельчарова О. П. Організація режисерських ігор дітей молодшого та середнього дошкільного віку / Збірник наукових праць БДПІ – Бердянськ, 2002 – № 3. – С. 192-199.

11. Тельчарова О. П. Роль режисерських ігор у розвитку пізнавальних здібностей дошкільників / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Проблеми вищої педагогічної освіти у

світлі рішення II Всеукраїнського з'їзду працівників освіти і виступу Президента України Л. Д. Кучми” – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. – ч. 4 – С. 90-93.

2003 рік

12. Тельчарова О. П. Сучасні підходи до організації режисерських ігор дітей 3-5 років / Вісник. Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Серія: Педагогічні науки. Психологічні науки. Випуск 3. – К.: КиМУ, 2003. – С. 81-99.

13. Тельчарова О. П. Сучасні підходи до організації режисерських ігор дітей 3-5 років / Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Серія: Педагогічні науки. Психологічні науки. Випуск 3. – К.: КиМУ, 2003. – С. 81-99.

2004 рік

14. Тельчарова О. П. Режисерська гра як форма активності дошкільника / Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції “Наука і освіта 2004”. – Том 41. Методичні основи виховного процесу. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 73-74.

15. Тельчарова О. П. Режисерська гра як форма активності дошкільника / Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції “Наука і освіта 2004”. Том 41. Методичні основи виховного процесу. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 73-74.

16. Тельчарова О. П. Формування мотиваційної готовності дошкільника до навчання в школі / Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. Том II. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 15-16.

2005 рік

17. Тельчарова О. П. Вплив режисерських ігор на розвиток активності дошкільника / Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету.(Педагогічні науки) №2. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 70-77.

18. Тельчарова О. П. Вплив режисерських ігор на розвиток активності дошкільника / Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету.(Педагогічні науки), – № 2. – Бердянськ: БДПУ, 2005. – С. 70-77.

2007 рік

19. Тельчарова О. П. Викладання курсу “Вступ до спеціальності” в умовах кредитно-модульного навчання / Тези доповідей всеукраїнської науково-практичної конференції “Організація навчально-виховного процесу у вищій школі в світлі входження України в Європейський освітній простір” – Бердянськ, 2007. – С. 58-60.

20. Тельчарова О. П. Вплив сюжетної гри на мовленнєвий розвиток старших дошкільників / Гуманізація навчально-виховного процесу: збірник наукових праць (спецвипуск): Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції “Реалізація принципу наступності дошкільної та початкової ланок у контексті суб’єктної парадигми освіти” – Слов’янськ: Видавничий центр СПДУ, 2007. – С. 215-218.

21. Тельчарова О. П. Сучасні підходи до викладання курсу “Вступ до спеціальності” / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: “Вища дошкільна освіта в Україні: становлення, розвиток, сучасний стан і перспективи (до 100-річчя заснування

Фребелівського жіночого інституту)”. Збірник наукових праць. – Київ, 2007. – С. 111-114.

22. Тельчарова О. П. Развитие активности дошкольника в режиссерских играх / Гармонизация психофизического и социального развития детей: материалы II Республиканской научно-практической конференции студентов и молодых ученых. Отв. ред. Н. В. Литвина. – Минск: БГПУ, 2007. – С. 51-53.

2008 рік

23. Тельчарова О. П. Комп’ютерні технології як засіб модернізації навчального процесу у вищій школі / Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції / кол. авт. – Полтава, 2008. – С. 251-254.

24. Тельчарова О. П. Впровадження комп’ютерних технологій у навчальний процес вищої школи / Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (педагогічні науки). – № 3 (частина 2). – Бердянськ: БДПУ, 2008. – С. 168-171.

25. Тельчарова О. П. Проблема організації сюжетних ігор дітей в теорії дошкільної освіти / Науковий вісник Бердянського державного педагогічного університету № 1 “Гуманітарні науки”. – Бердянськ, 2008. – С. 103-110.

26. Тельчарова О. П. Право на гру право на дитинство / Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету міжвузівської наукової конференції “Права людини в контексті декларації прав людини”. – БДПУ. – 2008. – С. 89-94.

2009 рік

27. Тельчарова О. П. Організація індивідуальних сюжетних ігор дітей в умовах дошкільного навчального закладу / Навчально-виховна діяльність у дошкільному

закладі: проблеми, пошуки, знахідки: Колективна монографія / За ред. І. Г. Улюкаєвої. – Донецьк: ТОВ “Юго-Восток, Лтд”, 2009. – С. 59-72.

28. Тельчарова О. П. Внедрение кредитно-модульной системы в практику работы социально-педагогического факультета / Українсько-російські педагогічні студії. – Бердянськ – Невинномиськ – Таганрог, 2009. – С. 186-192.

2010 рік

29. Тельчарова О. П. Режисерська гра як засіб розвитку активності дошкільників / Вісник Глухівського Національного педагогічного університету ім. О. Довженка. Вип.16. Серія: Педагогічні науки. – Глухів: Видавництво ГНПУ, 2010. – С. 86-95.

30. Тельчарова О. П. Кредитно-модульна система в педагогічній освіті: досвід запровадження / Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – № 1. – Бердянськ: БДПУ, 2010. – С. 243-248.

31. Тельчарова О. П. Впровадження кредитно-модульної системи в практику роботи соціально-педагогічного факультету БДПУ / Вісник Інституту розвитку дитини. Вип.6. Серія : філософія, педагогіка, психологія: збірник наукових праць. – К.: Видавництво Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, 2010. – С. 215-222.

32. Тельчарова О. П. Сучасні підходи до організації режисерських ігор дітей 3-5-тироків // “Дитячий садок”. – № 42. – 2010. – С. 18.

2011 рік

33. Тельчарова О. П. Софія Русова про організацію сюжетних ігор дітей дошкільного віку /

Збірник. Ніжинського державного університету, 2011. – С. 180-185.

2012 рік

34. Тельчарова О. П. Роль предметно-ігрового середовища в організації режисерських ігор дітей старшого дошкільного віку / Міжнародні педагогічні студії: проблеми довілля в сучасному світі // Збірник наукових праць / Бердянський державний педагогічний університет: укладач І. Г. Улюкаєва. – Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 262-265.

Слово про колегу:

**Тельчарова
Олена
Панасівна**

(до 55-річчя з дня народження)